

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

Promoting on People's Participation to Administration of the Bangkhla Sub-District Municipality, Bangkhla District, Chachoengsao Province

อติยาพร ไชยฤทธิ์

Atiyaphorn Chaiyarit

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Assistant Professor of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Rajabhat Rajanagarindra University

E-mail: atiya2654@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แนวคำถามในการสัมภาษณ์ และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลบางคล้าภาพรวมอยู่ในระดับน้อย หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชนอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ประชาชนมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อยู่ด้วยกัน 4 ประการ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม 2) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม 3) ขาดการเปิดโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วม และ 4) อิทธิพลของเมืองในระดับท้องถิ่น และแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ 1) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 2) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนและมาตรการรองรับ 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม 4) การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และ 5) ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหาร

Abstract

The objectives of the present research entitled Promoting on People's Participation to Administration of the Bangkhla Sub-district Municipality, Bangkhla District, Chachoengsao Province, were aimed to study people's participation, problems and obstacles, suggestions and guidelines in promoting on people's participation to the administration of the Bangkhla Sub-district Municipality, Bangkhla District, Chachoengsao Province. The research was conducted through the mixed method, i.e. qualitative and quantitative researches.

Quantitative data were collected from 384 samples; qualitative data were from fourteen key informants. Research instruments were questionnaire interview questions and focus group discussion questions.

The research revealed that the overall of the level on people's participation to administration of the Bangkhla Sub-district Municipality was at a low level. When partially considering people's participation as a beneficiary, it was at a moderate level. For community education, it was at a low level. For planning, it was at a low level. For development implementation, it was at a low level. Also, for following up and assessment of development was at a low level. Moreover, there were four obstacles that had lessened people's participation to administration of the Bangkhla Sub-district Municipality. They were 1) the lack of understanding of participation, 2) the neglect of importance on participation, 3) the lack of participation opportunity, and 4) influences of local politics. Interestingly, there were five guidelines of promotion on people's participation to administration of the Bangkhla Sub-district Municipality: Providing local people with understanding on participation, 2) strengthening people's participation and setting up its measures, 3) organizing activities for participation promotion, 4) widely providing public information, and 5) encouraging the executive team of the Bangkhla Sub-district Municipality to place an importance on participation.

Keywords: Promoting, People's Participation and Administration

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองการปกครองจะสามารถสร้างคุณประโยชน์ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศในหลายๆ ด้านโดยรวม ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในทางการเมืองการปกครองให้มีความเข้มแข็ง และมีเสถียรภาพ โดยเฉพาะการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะต้องอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างความเชื่อมั่นในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนา นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังสามารถสร้างความชอบธรรมให้แก่ภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และสามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนทั้งในระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น

สำหรับประเทศไทยแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเริ่มเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการบริหารราชการในประเทศนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีบทบัญญัติว่าด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครอง ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยถือเป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารประเทศ ดังนั้นเพื่อให้แนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมีแนวทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการและจัดให้มีกฎหมายรองรับเพิ่มเติม กล่าวคือ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของระบบราชการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น (ดูเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด นอกจากนี้หน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนก็เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง การเกิดขึ้นและเติบโตอย่างรวดเร็วขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั่วประเทศซึ่งมีมากถึงเกือบ 7,853 แห่งทั่วประเทศ (Information on Local Administrative Organization, 2015, online) แต่ภายใต้การเติบโตดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็ประสบปัญหาหลายด้าน ปัญหาหนึ่งที่สำคัญ คือ ปัญหาการขาดความโปร่งใส และ

การทุจริตคอร์รัปชัน ภายใต้สภาพการณ์เช่นนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการและตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เพราะความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าวย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อไม่เฉพาะแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งนั้นๆ หากยังมีผลกระทบในวงกว้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประชาชนในพื้นที่และชุมชน (อรรถัย ก๊กผล, 2547)

จากปัญหาข้างต้นสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ที่กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมโดยการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบ และการรับผิดชอบต่อที่รักภูมิ รวมทั้งเสริมสร้างระบบราชการให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ มีระบบถ่วงดุลอำนาจการตรวจสอบที่เข้มงวดและรอบด้าน นอกจากนี้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการยังกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการราชการไทย พ.ศ. 2556-2561 ที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาย่างยั่งยืน ที่ส่งเสริมให้มีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว

เทศบาลจึงถือเป็นองค์กรภาครัฐในระดับท้องถิ่นที่ต้องบริหารงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วม และตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบ และการรับผิดชอบต่อที่รักภูมิ รวมทั้งเสริมสร้างระบบราชการให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ มีระบบถ่วงดุลอำนาจการตรวจสอบที่เข้มงวดและรอบด้าน และยุทธศาสตร์การพัฒนาย่างยั่งยืน ที่ส่งเสริมให้มีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นกลไกการพัฒนาที่จะนำพาระบบบริหารราชการของประเทศไทยไปสู่ความยั่งยืน เทศบาลตำบลบางคล้าได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2480 ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 54 ตอนที่ 76 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2480 ตั้งอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทราห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราประมาณ 37 กิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,341 คน แบ่งเป็น เพศชาย 4,359 คน และเพศหญิง 4,982 คน ครอบคลุมพื้นที่ 10 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนสวนคู่ ชุมชนบ้านครัว ชุมชนหลังวัดโพธิ์ ชุมชนหลังวัดแจ้ง ชุมชนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ชุมชนพระเจ้าตากสิน ชุมชนโจ้วคู ชุมชนบ้านปลายคลอง ชุมชนดงตาล และชุมชนพระเจ้าตากสินรำลึก นอกจากนี้เทศบาลบางคล้ายังมีที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่มีภารกิจสำคัญในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริม และให้ความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ ดังนั้น ภายใต้ภารกิจสำคัญดังกล่าวจึงเกิดโครงการวิจัยเพื่อบูรณาการองค์ความรู้ในทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อยกระดับการพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้า โดยเฉพาะในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งถือเป็นประเด็นที่มีความสำคัญสำหรับการบริหารงานภาครัฐในประเทศไทย

เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาแก้ไขปัญหาร่วมกัน อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และการเสริมสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีความสำคัญในการสร้างระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารงานของภาครัฐ และยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านองค์ความรู้และความเข้มแข็งของภาคประชาชนภายในประเทศนั้นๆ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับทางภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ภายในประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในห้าประเด็นหลัก คือ การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า รวมถึงการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า

อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองของภาคประชาชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประโยชน์การวิจัย

1. ทราบระดับการมีส่วนร่วม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ทราบแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม
5. ได้มาซึ่งกรอบแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารท้องถิ่น และเป็นข้อมูลแก่ท้องถิ่นหรือผู้ที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้ และใช้ประโยชน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยผสมวิธีระหว่างเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 9,341 คน แบ่งเป็น เพศชาย 4,359 คน และเพศหญิง 4,982 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมดผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane และกำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้มาซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 384 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ของการวิจัย กล่าวคือ การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ผู้นำชุมชน และประชาชน จำนวนทั้งสิ้น 14 คน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) เป็นผู้บริหารในเทศบาลตำบลบางคล้า ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาล เนื่องจากเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง และ 2) เป็นผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้า ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนและถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารของเทศบาล

เครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยการศึกษาจากตำรา หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

และสร้างเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาล โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาของงานทั้งหมด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอที่ปรึกษาโครงการ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.8 รวมถึงการตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านการใช้ภาษาและการสื่อความหมาย โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากน้ำ และนำแบบสอบถามที่ได้คำนวณหาความเชื่อมั่นโดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency method) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.92 และนำมาปรับปรุงแบบสอบถาม ไปจนถึงสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แนวคำถามในการสัมภาษณ์ และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยจะใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวคือ เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไข และสร้างแนวคำถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยและคณะวิจัยส่งด้วยตัวเอง และชี้แจงแก่กลุ่มตัวอย่างว่าผู้วิจัยจะส่งคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นความลับ และจะใช้เพื่อเป็นประโยชน์แก่การวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น รวบรวมแบบสอบถามคืน ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติทางสังคมศาสตร์ และนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมาย ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลตามที่ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ และทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญและนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำผลการวิเคราะห์มาสรุปผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้จะนำมาทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้ อ่านและจับประเด็น เปลี่ยนประเด็นเป็นรหัส จัดกลุ่มข้อมูล เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย และหาข้อสรุป เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 59.40 และเพศชายจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30-59 ปี จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 67.20 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 77.60 ประกอบอาชีพลูกจ้าง/พนักงาน จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 10,000-30,000 บาท จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60 ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในชุมชน

ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 79.70 สถานภาพ/ตำแหน่งในชุมชนส่วนใหญ่เป็นประชาชนจำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 87.80

โดยสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30-59 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพลูกจ้าง/พนักงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 10,000-30,000 บาท อาศัยอยู่ในชุมชน 11 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่เป็นประชาชน

สรุปผลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้ามีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) หากพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนต่อเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.56$) การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนต่อเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของท่านร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49$) การมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49$) และการมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของท่านร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46$) ตามลำดับ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้ามีส่วนร่วมในการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.43$) หากพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของชุมชนของท่านร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.48$) การมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการทรัพยากรต่างๆในการพัฒนาชุมชนต่อเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.47$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการในการดำเนินโครงการต่างๆ ร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.43$) การมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินนโยบายของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.41$) และการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.38$) ตามลำดับ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) หากพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการประสานของความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49$) การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมบริหารโครงการต่างๆ ร่วมกับเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และประสานงานในการดำเนินโครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37$) และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน หรือเงินทุนในการดำเนินโครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.35$) ตามลำดับ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้ามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นได้ว่าการได้รับประโยชน์อย่างต่อเนื่องจากการดำเนินโครงการของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$) ชุมชนได้รับการพัฒนาจากด้านต่างๆ จากโครงการของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$) การได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) และการได้รับความช่วยเหลือ และพัฒนาศักยภาพจากโครงการหรือกิจกรรมที่เทศบาลตำบลบางคล้าจัดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.67$) ตามลำดับ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางคล้ามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.34$) หากพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37$) การมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย

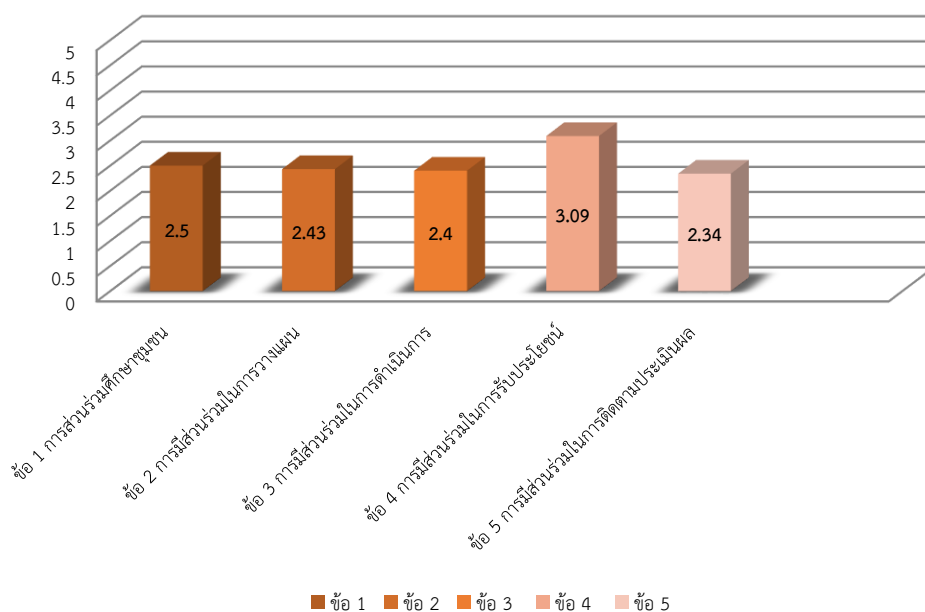
$\bar{x} = 2.36$) ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะได้ถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.33$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.32$) และการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.32$) ตามลำดับ

หากพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละด้านสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลบางคล้าได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลบางคล้ารายด้าน

ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน	2.50	1.09	ระดับน้อย
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	2.43	1.08	ระดับน้อย
3. ด้านการมีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนา	2.40	1.07	ระดับน้อย
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา	3.09	1	ระดับปานกลาง
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนา	2.34	1.09	ระดับน้อย
รวม	2.55	1.06	ระดับน้อย

เมื่อพิจารณาภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลบางคล้าภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.55$) หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.43$) ด้านการมีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.34$) ตามลำดับ (ดังภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน

เทศบาลตำบลบางคล้ารายด้าน

ที่มา: จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า

พบว่า ประชาชนมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้าอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้

1. **ขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม** ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมว่าตนเองนั้นมีบทบาทแค่ไหนอย่างไร ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการเข้าไปแสดงความคิดเห็นในเวทีต่างๆ ของประชาชน คือ ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น รวมถึงขาดความเข้าใจกลไกในการต่อรองโดยใช้ประชาชนที่อยู่ในชุมชนเป็นฐานเพื่อเสนอปัญหาต่อเทศบาลและผลักดันให้เกิดการแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

2. **ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม** ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม เนื่องจากไม่ทราบถึงความเชื่อมโยงของการมีส่วนร่วมกับประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ ยิ่งไปกว่านั้นประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตประจำวัน ได้แก่ การทำงาน (ทำมาหากิน) การดำเนินชีวิตอื่นๆ ที่เป็นปกติ และต่อเนื่องมาอย่างยาวนานจนมีความคิดว่าเข้าไปมีส่วนร่วมหรือไม่เข้าไปชีวิตก็เหมือนเดิม คุณภาพชีวิตไม่ได้ดีขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วม หน้าซ้ำการเข้าไปมีส่วนร่วมกลับทำให้เสียเวลา เสียงานเสียการ และไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมจากการเข้าไปมีส่วนร่วมอีกด้วย

3. **ขาดการเปิดโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วม** ในเวทีที่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมนั้น ส่วนใหญ่การตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ จะอยู่ที่ผู้บริหาร ผู้นำชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเท่าใดนัก อีกทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขึ้นอยู่กับผู้บริหารเทศบาลว่าจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยแค่ไหน หากผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมประชาชนก็จะได้รับการเปิดโอกาส และสนับสนุนในการเข้าไปมีส่วนร่วม หากผู้บริหารเทศบาลไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมก็มีน้อยตามไปด้วย

4. **อิทธิพลของการเมืองในระดับท้องถิ่น** ผลพวงจากการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ส่งผลให้เกิดการเมืองในระดับท้องถิ่นเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อการบริหารงานของเทศบาล ซึ่งอิทธิพลของการเมืองในระดับท้องถิ่นมีอยู่สองนัยสำคัญ นัยแรกการเมืองในระดับท้องถิ่นส่งผลให้ท้องถิ่นมีการแบ่งประชาชนออกเป็นสองฝ่ายหรือมากกว่านั้น หากจะกล่าวง่ายๆ คือ การแบ่งพรรคแบ่งพวก ที่เป็นผลพวงจากการเลือกตั้ง และนัยที่สอง คือ การเข้าไปบริหารงานของผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากฝ่ายการเมืองที่ถูกเลือกจะดำเนินกิจกรรมเพื่อที่จะตอบสนองต่อผู้ที่เลือกตนเองเข้าไปเท่านั้น และทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ อิทธิพลทางการเมืองทั้งสองนัยนี้ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความขัดแย้ง และส่งผลต่อความเข้มแข็งของภาคประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างมากเนื่องจากประชาชนที่จะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเข้มแข็งนั้นประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีความสามัคคี และเป็นหนึ่งเดียว เพื่อให้อำนาจการต่อรอง หรือข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาของประชาชนนั้นมีน้ำหนักและเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ ดังนี้

1. **สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม** เทศบาลตำบลบางคล้าควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเริ่มตั้งแต่การทำความเข้าใจความหมายของการมีส่วนร่วม ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายต่างๆ และช่องทางการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลต่างๆ ข้างต้นนี้จะเป็นแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลได้อย่างเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ

2. สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน และมาตรการ (กฎหมาย) รองรับ รัฐบาลและผู้มีอำนาจในการออกกฎหมายควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก เนื่องจากหากประชาชนไม่มีความเข้มแข็งในการเข้าร่วมก็จะส่งผลให้การมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง “ความเข้มแข็งของประชาชน” จะเกิดขึ้นได้นั้นต้องได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และผลักดันในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่การให้อำนาจประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยมีกฎหมายรองรับ บทบาทการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน และสอดคล้องต่อแนวทางการนำไปปฏิบัติ การสร้างความสามัคคีให้แก่ประชาชนในชุมชน เพื่อก่อให้เกิดพลังประชาชนในการเข้าไปเสนอปัญหา และข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ เนื่องจากหากในพื้นที่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนด้วยกันเองสูง เช่น การแบ่งพรรคแบ่งพวก แบ่งฝักแบ่งฝ่าย ความอ่อนของภาคประชาชนก็จะยิ่งสูงขึ้นตามไปด้วย การมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ ก็จะทำให้เกิดความล้มเหลวการนำประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมก็ไม่ได้เกิดขึ้นจากพื้นฐานของประชาชนส่วนใหญ่ แต่อาจเกิดจากประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรืออาจจะถึงขั้นส่งผลให้การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นเป็นแค่เพียงส่วนประกอบหนึ่งในเวทีการประชุม เพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาลเท่านั้น ดังนั้นการสร้างการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชนจึงสามารถเป็นแนวทางหนึ่งที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลบางคล้า และผู้นำชุมชนควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่แท้จริง จะต้องเริ่มจากการส่งเสริมกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสามัคคีของคนในชุมชน โดยกิจกรรมต่างๆ จะสามารถสร้างความสนิทสนม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการรับรู้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน โดยกิจกรรมจะช่วยให้คนในชุมชนเริ่มตระหนักถึงการรวมแรงรวมใจ ความร่วมมือกัน และการมีส่วนร่วมส่วนในการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย กิจกรรมของคนในชุมชนอาจเกิดขึ้นจากคนในชุมชนเอง หรืออาจเกิดจากทางเทศบาลเข้ามาสนับสนุนช่วยให้คนในชุมชนเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อสร้างรากฐานความตระหนักในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

4. การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เทศบาลตำบลบางคล้าควรใช้การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นอย่างจริงจัง โดยการประชาสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะต้องครอบคลุมการเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นข้อมูลความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นที่ประชาชนควรทราบ เช่น บทบาทในการมีส่วนร่วม ความสำคัญของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมที่กฎหมายต่างๆ กำหนดให้อำนาจประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลเป็นต้น ประการที่สอง การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการมีส่วนร่วมที่ทางเทศบาลจัดขึ้นให้ทั่วถึงครอบคลุมประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ให้มากที่สุด เช่น กำหนดการ วันเวลา สถานที่ วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม เป้าหมายในการจัดกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงจะช่วยให้ประชาชนให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงนั้นจะต้องครอบคลุมข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อให้การเข้าไปมีส่วนร่วมเกิดขึ้นภายใต้ความรู้ความเข้าใจข้อมูลต่างๆ ของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม

5. ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ทศนคติของผู้บริหารกับการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ถือเป็นเรื่องสำคัญมากประการหนึ่ง เนื่องจากการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้น จะต้องอาศัยกลไกในการผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งกลไกดังกล่าวเกิดจากทัศนคติของผู้บริหารที่จะให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน มากน้อยแค่ไหน หากให้ความสำคัญมากกลไกในการกำกับ ติดตาม ดูแล ตลอดจนประเมินผลการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำผลการประเมินดังกล่าวไปสู่การส่งเสริม และพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนก็จะเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมได้มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

สรุปและอภิปรายผล

สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการศึกษาผู้วิจัยมีประเด็นจากการวิจัยที่นำไปสู่การอภิปรายผลอยู่ 3 ประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นแรก ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลบางคล้าภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.55$) หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$) ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.43$) ด้านการมีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.34$) ประเด็นข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยหลายๆ เรื่องที่สะท้อนภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในระดับน้อย และในระดับปานกลาง เช่น งานวิจัยของ กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง (2555) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแว อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแว ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลนาแวอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ จิตติมา อุดมศรี (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อยู่ในระดับปานกลาง งานวิจัยของ พรทิพย์ ทับแก้ว (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลบ้านเกาะ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของ มนัสสินท์ วงศ์มานิต (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลระวิง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลระวิง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ซึ่งเมื่อแยกออกเป็นด้านต่างๆ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าใดนัก ทั้งนี้ อาจเนื่องด้วยปัจจัยหลายๆ ประการ ที่ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย รวมถึงอาจเกิดจากปัญหาต่างๆ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผนวกกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเป็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากข้อค้นพบการวิจัยดังที่จะกล่าวในประเด็นต่อไป

ประเด็นที่สอง ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า พบว่าประชาชนมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อยู่ด้วยกัน 4 ประการ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม 2) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม 3) ขาดการเปิดโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วม และ 4) อิทธิพลของการเมืองในระดับท้องถิ่น จากปัญหาดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ปิติ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางในการหารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในการบริหารกิจการท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งเท่านั้น จึงทำให้ชุมชนซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาอยู่ในพื้นที่ไม่อาจมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทางโครงสร้างได้ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้สะท้อนตัวแทนของภาคส่วนต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างครบถ้วน และนำไปสู่การบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่ากฎหมายได้กำหนดวิธีการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะการใช้สิทธิของปัจเจกบุคคล แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงในพื้นที่กลับพบว่าเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่าน

การใช้สิทธิชุมชนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ซึ่งมีเจตนารมณ์ให้สภาองค์กรชุมชนช่วยหนุนเสริมการพัฒนาท้องถิ่น พบว่าการกิจของสภาองค์กรชุมชนกลับไม่มีสภาพบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ

ประเด็นสุดท้าย แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า มีอยู่ด้วยกัน 5 ประการ 1) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 2) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนและมาตรการรองรับ 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม 4) การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และ 5) ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรารัตน์ ฐานธรรมชัย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพธิ์มะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบกลยุทธ์ใน 4 ประเด็นได้แก่ 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เชิงรุก 2) กลยุทธ์การเสริมสร้างความรู้ แก่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน 3) กลยุทธ์ การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และ 4) กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกการให้บริการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชน ดังนั้น หากพิจารณาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็น สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนจะพบว่าในแง่ที่จริงแล้วการสร้างความรู้ความเข้าใจ และการสร้างความเข้มแข็งนั้นอาจจะเป็นแค่กระบวนการปลายเหตุ เนื่องจากจุดเริ่มต้นของการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้นต้องเกิดจาก “จิตสำนึกร่วมของประชาชน” ดังที่ อรรถัย กักผล (2552) ได้นำเสนอในส่วนของแนวคิด กระบวนการมีส่วนร่วมที่ควรเริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่

นอกจากนี้ในส่วนของแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนและมาตรการรองรับ และการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงยังสอดคล้องกับ ประสาร อุษณียกนก (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลนครเชียงใหม่ควรออกข้อกำหนด ระเบียบวิธีการ และส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนสู่ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เหมาะสม โดยเพิ่มช่องทางในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้าเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการประเมินผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ จิตติมา อุดมศรี (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ควรเร่งรัดหามาตรการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยคำนึงถึงการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างโอกาสให้กลุ่มประชาชนที่มีข้อจำกัดในด้านเวลา อาชีพ รายได้ มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการสร้างแรงจูงใจ การให้ข้อมูลข่าวสารในทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ในสิทธิคุณค่า ผลประโยชน์ และมีโอกาสมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาล จากข้อค้นพบแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า ประกอบด้วย 1) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 2) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนและมาตรการรองรับ 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม 4) การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และ 5) ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม เทศบาลจะเริ่มต้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างเข้มแข็งและเป็นรูปธรรมนั้น ควรดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้บริหารของเทศบาลที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยอาศัยกลไกในการเข้าถึงชุมชน เพื่อสร้างความเชื่อมโยงการทำงาน การเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของชุมชน และการสร้างความรู้ความเข้าใจไปพร้อมกัน รวมถึงการกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเข้มแข็ง

1.2 ผู้บริหารจะต้องสร้างกลไกในการกำกับ ติดตาม เพื่อนำผลการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วม มาพัฒนาเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

1.3 ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลไม่เพียงแต่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เท่านั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้อง บทบาทของประชาชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ช่องทางการมีส่วนร่วม เป็นต้น

1.4 ส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ และความสามัคคีให้แก่คนในชุมชน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้มแข็งต่อไป

2. ผู้นำชุมชน จากข้อค้นพบปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลบางคล้า ประกอบด้วย 1) ขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม 2) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม 3) ขาดการเปิดโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วม และ 4) อิทธิพลของการเมืองในระดับท้องถิ่น ผู้นำชุมชนควรดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้นำชุมชนถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากโดยพื้นฐานความสัมพันธ์ของคนในชุมชนจะเหนียวแน่น สมัยครุสमानสามัคคีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชนที่สามารถอาศัยความสัมพันธ์ ความเชื่อถือของคนในชุมชน เข้ามาผลักดันและลดปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ความสัมพันธ์ในชุมชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ กระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน การเข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ ที่เป็นผลประโยชน์ของคนทุกคนในชุมชน

2.2 ผู้นำชุมชนยังสามารถลดปัญหาอิทธิพลของการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยการทำหน้าที่เชื่อมโยง ถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ไปสู่ประชาชน เพื่อสร้างความสามัคคี และความเข้มแข็งให้แก่คนในชุมชนของตน

3. ประชาชน ความเข้มแข็งของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดความเป็นรูปธรรม ในส่วนของภาคประชาชนจึงควรทำความเข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมและสามารถเชื่อมโยงผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับหลังจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ของเทศบาล เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองและชุมชน ดังนั้น ประชาชนควรมีความกระตือรือร้น ใส่ใจ และเข้าใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ เพื่อเพิ่มพลังอำนาจของภาคประชาชน ในการเข้าไปผลักดันนโยบายต่างๆ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ คือ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ตั้งแต่บทบาทหน้าที่ ขอบเขตการให้อำนาจ หน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นส่วนสำคัญที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น คือ การจัดทำคู่มือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการนำเสนอเนื้อหาในคู่มือจะเป็นการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ความหมายของการมีส่วนร่วม และความสำคัญของการมีส่วนร่วม สรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงื่อนไขความสำเร็จของการมีส่วนร่วมประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเนื้อหาต่างๆ ที่อยู่ในคู่มือจะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้เพื่อปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม นอกจากเนื้อหาในคู่มือที่จะสามารถนำไปใช้สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนแล้ว การให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ

ที่พบจากผลการศึกษาถือว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน เนื่องจากปัญหาต่างๆ ที่พบถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนขาดความเข้มแข็ง ดังนั้นเพื่อให้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้ามีประสิทธิภาพ และเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนนั้นผลการวิจัยในส่วนต่างๆ อาจมีส่วนช่วยในการปูทางไปสู่ความสำเร็จของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การนำเสนอในส่วนของข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมุ่งเสนอการศึกษาวิจัยที่ต่อยอดจากการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง และเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาการนำแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนไปปฏิบัติในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมประชาชนต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ศึกษายุทธศาสตร์ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารเทศบาลตำบลบางคล้า ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎากรณ์ ยุงทอง. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอมะนัง*. กรุงเทพมหานคร: กรณีสืบค้นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2558). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้น 20 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.dla.go.th>
- ฐิติมา อุดมศรี. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.
- ประสาร อุทัยกนก. (2557). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรทิพย์ พับแก้ว. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอมะนัง จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มนัสนันท์ วงศ์มานิต. (2555). *ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลระเวียง อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบูรณ์*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

วรารณ ฐาปนธรรมชัย. (2556). กลยุทธ์การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

เสาวลักษณ์ ปิติ. (2556). แนวทางในการหารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของ
สภาองค์กรชุมชนในการบริหารกิจการท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อรรถัย กักพล. (2547). *Best practices* ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

RCIM
GRADUATE SCHOOL

หลักสูตร ทางเลือกใหม่สู่ความสำเร็จ

ปริญญาโท

- บริหารธุรกิจ (M.B.A.)
- รัฐประศาสนศาสตร์ (M.P.A.)
- นวัตกรรมในการบริหารการศึกษา (M.Ed.)

เรียนจบภายใน
1ปีครึ่ง - 2ปี

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ☎ 092-442-8000 @Rcim.rmutr www.rcim.in.th